

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปี 2565
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

1. การระบุความเสี่ยง

ในปี 2565 ธสน. ระบุความเสี่ยงจากการทุจริตโดยพิจารณาจากข้อมูลในอดีตและโอกาสที่คาดว่าจะเกิดเหตุการณ์ทุจริต ประกอบด้วย 8 เหตุการณ์ ดังนี้

ที่	การระบุความเสี่ยงจากการทุจริต
1.	การไม่ปฏิบัติตามคู่มือ/ระเบียบหรือขาดกลไกป้องกันที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์
2.	การรับพนักงานใหม่ แต่งตั้ง โยกย้าย มีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องหรือเครือญาติ
3.	การใช้สิทธิโดยมิชอบในการเบิกจ่ายสวัสดิการและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
4.	การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
5.	การทุจริตในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อ เช่น การเรียกรับผลประโยชน์ การละเว้นหรือผ่อนปรนหลักเกณฑ์ต่างๆ หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน
6.	การทุจริตในกระบวนการประเมินราคา
7.	การทุจริตในกระบวนการจัดทำนิติกรรมเกี่ยวกับหลักประกัน
8.	การทุจริตในงานด้านทรัพย์สินรอกการขาย

2. การประเมินความเสี่ยง

ธสน. มีการประเมินความเสี่ยง โดยพิจารณาจาก “โอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง” และ “ผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยง” ดังนี้

“โอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง”	การประเมินความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง และปัจจัยต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับค่อนข้างสูง ระดับปานกลาง ระดับค่อนข้างต่ำ และระดับต่ำ ของโอกาสหรือความถี่ดังกล่าวที่เป็นรูปธรรมและวัดค่าได้อย่างชัดเจน ซึ่งกำหนดจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องในอดีตและการคาดการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
“ผลกระทบที่จะเกิดจากความเสียหาย”	การประเมินระดับความเสียหายที่จะเกิดจากเหตุการณ์ความเสี่ยงที่มีมูลค่าเป็นเงินได้ หรือมีมูลค่าเป็นเงินไม่ได้ เช่น ผลกระทบด้านความปลอดภัย ความเสียหายต่อชื่อเสียงองค์กร ความเสียหายต่อความพึงพอใจของลูกค้า/คู่สัญญา ความเสียหายต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (ล่าช้า/ผิดพลาด) เป็นต้น

โดยระดับความเสี่ยงของการทุจริตพิจารณาจากผลรวมของโอกาสเกิด (likelihood) และผลกระทบ (Impact) ดังนี้

ระดับ	คำอธิบาย
ระดับต่ำ (สีเขียว)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการเพิ่มเติมจากกระบวนการปฏิบัติงานปกติ
ระดับปานกลาง (สีเหลือง)	เป็นระดับความเสี่ยงที่ควรมีมาตรการควบคุมไม่ให้ความเสี่ยงสูงขึ้น รวมถึงทยอยลดความเสี่ยงลง โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน
ระดับสูง (สีแดง)	เป็นระดับความเสี่ยงที่เป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าว่างานที่อยู่ในความรับผิดชอบมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดความผิดพลาด จึงต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อดำเนินการลดความเสี่ยงทันที โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

ผลการประเมินความเสี่ยง

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงจากการทุจริต	ระดับความเสี่ยง ก่อนการควบคุม	ระดับความเสี่ยง หลังการควบคุม
1.	การไม่ปฏิบัติตามคู่มือ/ระเบียบหรือขาดกลไกป้องกันที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์	ปานกลาง	ต่ำ
2.	การรับพนักงานใหม่ แต่งตั้ง โยกย้าย มีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องหรือเครือญาติ	ต่ำ	
3.	การใช้สิทธิโดยมิชอบในการเบิกจ่ายสวัสดิการและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	ต่ำ	
4.	การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ปานกลาง	ต่ำ
5.	การทุจริตในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อ เช่น การเรียกรับผลประโยชน์ การละเว้นหรือผ่อนปรนหลักเกณฑ์ต่างๆ หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน	ปานกลาง	ต่ำ
6.	การทุจริตในกระบวนการประเมินราคา	ปานกลาง	ต่ำ
7.	การทุจริตในกระบวนการจัดทำนิติกรรมเกี่ยวกับหลักประกัน	ปานกลาง	ต่ำ
8.	การทุจริตในงานด้านทรัพย์สินรอการขาย	ปานกลาง	ต่ำ

3. มาตรการจัดการความเสี่ยงและป้องกันการทุจริต

จากผลการประเมินความเสี่ยง 8 เหตุการณ์ พบว่า มี 6 เหตุการณ์ที่มีระดับความเสี่ยงก่อนการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ธสน. จึงมีมาตรการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ระดับความเสี่ยงหลังการควบคุมอยู่ในระดับต่ำ มีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่
1. การไม่ปฏิบัติตามคู่มือ/ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์	ข้อบังคับ ธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารจัดการเพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง และการป้องกันการใช้อิทธิพลภายใน พ.ศ. 2564
	คู่มือจริยธรรมธุรกิจระดับคณะกรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน
	ธสน. กำหนดให้คณะกรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน ซึ่งบุคลากรของ ธสน. ทุกกลุ่มต้องรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และสำเนารายงานส่งให้ฝ่ายกำกับการปฏิบัติงาน เพื่อสรุปรายงานต่อกรรมการผู้จัดการ และ คณะกรรมการตรวจสอบ 2 ครั้งต่อปี
	สื่อการเรียนรู้การสอนออนไลน์ (e-learning) หลักสูตรผลประโยชน์ทับซ้อนในเชิงคอร์รัปชัน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมถึงข้อบังคับ ธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารจัดการเพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง และการป้องกันการใช้อิทธิพลภายใน พ.ศ. 2564 ให้พนักงานได้เข้าไปเรียนรู้
	โครงการ Compliance Champion ซึ่งภายใต้โครงการมีหลักสูตรการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน/การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อบรมให้ความรู้กับผู้บริหารสูงสุดของทุกฝ่ายงาน
2. การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	พรบ.ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
	กฎกระทรวงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
	ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
	ข้อบังคับธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง พ.ศ. 2563
	คู่มือการปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้าง

ปัจจัยความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่
2. การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง (ต่อ)	• ธสน. จัดให้มีช่องทางการรับข้อร้องเรียนและแจ้งเบาะแสสำหรับพนักงานภายใน 4 ช่องทาง ประกอบด้วย 1) ประธานกรรมการ / ประธานกรรมการตรวจสอบ 2) คณะกรรมการตรวจสอบ 3) กรรมการผู้จัดการ 4) ฝ่ายทรัพยากรบุคคล • ธสน. จัดให้มีช่องทางการรับข้อร้องเรียนและแจ้งเบาะแสสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก 6 ช่องทาง ประกอบด้วย 1) ทางโทรศัพท์ 2) ทางจดหมาย (เจ้าหน้าที่ของถึงกรรมการผู้จัดการ ธสน.) 3) ทางเว็บไซต์ ธสน. (www.exim.go.th) โดยเข้าหน้าหลัก > ช่องทางการรับฟังความคิดเห็น 4) ทาง e-mail (customercare@exim.go.th) 5) ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล 1111 หรือ ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น 6) ร้องเรียนด้วยตนเอง ที่ฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์ อาคารเอ็กซิม • การแบ่งแยกการทำงานและกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจน เช่น คณะกรรมการกำหนดราคากลาง คณะกรรมการร่าง TOR คณะกรรมการจัดหาและคณะกรรมการตรวจรับ เป็นต้น ซึ่งห้ามมิให้คณะกรรมการจัดหาและคณะกรรมการตรวจรับเป็นบุคคลเดียวกัน • ฝ่ายตรวจสอบมีการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของธนาคารตามแผนการตรวจสอบภายในซึ่งสอดคล้องตามฐานความเสี่ยงที่กำหนด โดยมีขอบเขตครอบคลุมถึงการสอบทานการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการพาณิชย์โดยตรงของธนาคาร และการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และมีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ผู้ตรวจสอบภายนอก) ตรวจสอบงบการเงินของ ธสน. เป็นประจำทุกปี
3. การทุจริตในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อ เช่น การเรียกรับผลประโยชน์ การละเว้นหรือ	• ธสน. มีนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti-Corruption Policy) • คู่มือจริยธรรมธุรกิจ ระดับกรรมการผู้บริหาร และพนักงาน ธสน.

ปัจจัยความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่
ผ่อนปรนหลักเกณฑ์ต่างๆ หรือ มีผลประโยชน์ทับซ้อน	• ธสน. ไม่มีอำนาจอนุมัติสินเชื่อโดยบุคคลเดียว โดยอย่างน้อยต้องอนุมัติร่วมกันระหว่างฝ่ายงานด้านการตลาดและ Underwriting Team • นโยบายและหลักเกณฑ์การทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ
4. การทุจริตในกระบวนการ ประเมินราคา	• ระเบียบที่ 002/2564 ว่าด้วย การประเมินราคาหลักประกัน และ ทรัพย์สินรอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาด พ.ศ. 2564 • นโยบายการประเมินราคาหลักประกัน และทรัพย์สินรอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาด พ.ศ.2563 • กระบวนการประเมินราคาหลักประกัน • รายชื่อผู้ประเมินราคาอิสระที่ธนาคารให้ความเห็นชอบเป็นผู้ประเมินราคาหลักทรัพย์สิน
5. การทุจริตในกระบวนการจัดทำ นิติกรรมเกี่ยวกับหลักประกัน	• ธสน. กำหนดแนวทางการว่าจ้างผู้ให้บริการภายนอกเพื่อดำเนินการด้านหลักประกัน • กำหนดให้ผู้ให้บริการภายนอกส่งเอกสารให้ธนาคารทันทีเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ • เจ้าหน้าที่นิติกรรมของธนาคาร ทำหน้าที่ตรวจสอบเอกสาร หากมีข้อสงสัยหรือผิดปกติจะดำเนินการสอบถามไปยังสำนักงานที่รับผิดชอบเขียนทันที ก่อนดำเนินการด้านวงเงิน
6. การทุจริตในงานด้านทรัพย์สินรอการขาย	• มีกระบวนการอนุมัติการเช่าทรัพย์สินรอการขาย • กำหนดให้ผู้แทนธนาคารที่ได้รับมอบอำนาจเท่านั้นเป็นผู้ดำเนินการลงนามในสัญญาเช่าที่ร่างโดยฝ่ายกฎหมายและนิติกรรม • มีกระบวนการติดตามการจัดเก็บค่าเช่าจากผู้เช่าทรัพย์สินรอการขาย เพื่อให้สามารถจัดเก็บค่าเช่าภายในวันที่ลงนามสัญญาได้ • กำหนดให้ส่วนทรัพย์สินรอการขายจัดทำทะเบียนทรัพย์สินที่ให้เช่า และจัดทำรายงานการเช่าทรัพย์สินรอการขาย เพื่อควบคุมการต่ออายุสัญญาเช่า • กำหนดให้ส่วนทรัพย์สินรอการขายจัดทำรายงานรายได้ค่าเช่าทรัพย์สินรอการขายประจำเดือนและทะเบียนคุมทรัพย์สินรอการขายที่ให้เช่า เพื่อยืนยันตัวเลขกับฝ่ายบัญชี

ปัจจัยความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่
	กำหนดตารางรอบการออกตรวจตรา/หมุนเวียนตรวจสอบทรัพย์สินรอการขาย หรือจัดหาบริษัทรักษาความปลอดภัยหรือผู้ดูแลทรัพย์สินรอการขาย เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินรอการขายของธนาคาร

• ■ • ■ • ■ • ■ • ■ • ■ •